

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. július 2.
(OR. en)

10156/19

ECOFIN 611
UEM 214
SOC 463
EMPL 352
COMPET 492
ENV 582
EDUC 298
RECH 331
ENER 335
JAI 692
FSTR 114
REGIO 150

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9927/19 - COM(2019) 503 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA a Cseh Köztársaság 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi a Cseh Köztársaság 2019. évi konvergenciaprogramját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2019) 503 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Csehország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Csehország 2019. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérét. Az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Csehországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (2) A Csehországra vonatkozó 2019. évi országjelentést 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások³ végrehajtása terén Csehország által elért eredményeket, az előző években elfogadott ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Csehország által elért eredményeket.
- (3) Csehország 2019. április 30-án benyújtotta a 2019. évi nemzeti reformprogramját és a 2019. évi konvergenciaprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

³ HL C 320., 2018.9.10., 12. o.

- (4) Az európai strukturális és beruházási alapoknak a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (5) Csehország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2019. évi konvergenciaprogramjában a kormány azzal számol, hogy az államháztartási egyenleg a bruttó hazai termék (GDP) 0,3 %-ának megfelelő 2019-es többletből 2020-ban a GDP 0,2 %-ának megfelelő hiányba fordul át, ami az előrejelzés alapján 2022-ig tovább romlik a GDP 0,5 %-ára. Az újraszámított strukturális egyenleg⁵ alapján a Cseh Köztársaság a programidőszakban továbbra is túlteljesíti középtávú költségvetési célját, amely 2019-ben a GDP 1 %-ának megfelelő, 2020-tól pedig a GDP 0,75 %-át kitevő strukturális hiány. A 2019. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2022-ig várhatóan fokozatosan 29,7 %-ra csökken. Az említett költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. A költségvetési célok elérésével kapcsolatos kockázatok nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek: a közsférabeli bérek és a szociális transzferek várható további növekedésével a GDP-arányos összbevétel kismértékű csökkenése áll szemben. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2019-ben romlik, és várhatóan a GDP 0,1 %-a körüli hiányt mutat, 2020-ban pedig a GDP - 0,4 %-a lesz, vagyis a középtávú költségvetési cél felett marad. Összességében a Tanács véleménye az, hogy Csehország az előrejelzések szerint 2019-ben és 2020-ban meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

⁵ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

- (6) Csehország hosszú távon az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos közepes kockázattal szembesül, elsősorban az előregedéssel összefüggő kiadások miatt. A hosszú távú fenntarthatóságot legfőképpen a nyugdíjkiadások befolyásolják hátrányosan, mivel a várakozások szerint 2070-re GDP-arányosan körülbelül 2 százalékponttal nőnek. Hosszú távú kockázatokkal kell számolni a kedvezőtlen demográfiai fejlemények miatt, amihez társul a törvényben előírt nyugdíjkorhatár felső határának 65 évre történő korlátozása. Ennek következtében az időskorú eltartottak aránya, vagyis az idősek száma az aktív népességhez képest közel megduplázódik, és 2070-ben eléri az 50 %-ot. A közelmúltbeli intézkedések javítják a nyugdíjak megfelelőségét. A nyugellátások nagyvonalúbb indexálása mellett a kormány növelte az alapnyugdíj összegét, és kiegészítette az idősebb nyugdíjasok nyugdíját. Ezekhez a lépésekhez azonban nem kapcsolódnak a fenntarthatóság javítására irányuló szakpolitikák. Például a törvényben előírt nyugdíjkorhatár kiigazítása nem történik meg automatikusan a várható élettartam növekedésével összhangban. Jelenleg (a törvényben előírt és a korengedményes nyugdíj tekintetében is) a nyugdíjkorhatár módosítását a kormánynak kell javasolnia, és azt a Parlamentnek jóvá kell hagynia. Ezek az intézkedések olyan munkaerőpiaci politikákkal is kombinálhatók, amelyek támogatják a hosszabb szakmai pályafutást és az alulreprézantált csoportok bevonását. Az előregedéssel kapcsolatos állami egészségügyi kiadások előre jelzett növekedése 2070-ig GDP-arányosan 1,1 százalékpontot tesz ki, ami csökkenti a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságát is. Ebben az összefüggésben a kórházi ágazat további konszolidációja, valamint az alapellátásba, továbbá az integrált egészségügyi és szociális ellátásba való beruházás javíthatja az egészségügyi rendszer költséghatékonyságát.
- (7) Ugyan a Cseh Nemzeti Bank ajánlást tehet a jelzálog-hitelezés makroprudenciális korlátozására, de a jelenlegi jogszabályok alapján szankcionálási jogköre korlátozott, mivel nem rendelkezik hivatalos felhatalmazással a korlátok betartatására. Bár a cseh bankok általánosságban megfelelnek az ajánlásoknak, kötelező erejű, jogszabályban rögzített korlátokkal valószínűleg növelni lehetne a megfelelés szintjét a cseh bankok és egyéb jelzálog-hitelezők körében, biztosítva ezáltal a pénzügyi stabilitást, és csökkentve a hitelfelvevők kockázatait. A Cseh Nemzeti Bankról szóló törvényt módosító jogalkotási javaslatról még folynak a tárgyalások.

- (8) Mindamellett, hogy történt némi javulás, a korrupció továbbra is komoly problémát jelent a vállalkozások számára, és a gazdasági tevékenység gátját jelentheti. Pozitívum, hogy a 2017-ben bevezetett – többek között a közbeszerzésre vonatkozó – reformok végrehajtása folyamatban van, és a kormány végül elfogadott néhány függőben lévő intézkedést, amelyeket egyeztetésre a Parlament elé terjesztett. Ezek közé tartozik a legfőbb ellenőrző hivatal hatáskörének a régiókra és az önkormányzatokra való kiterjesztésével, valamint az állami vállalatokba történő kinevezésekkel kapcsolatos javaslat; ez a terület összeférhetlenségi problémákat vethet fel, ezért itt elengedhetetlen a szabályozás. A visszaélést bejelentő személyek védelmére és a lobbitevékenységre vonatkozó javaslatokat ugyanakkor még nem fogadták el.
- (9) Csehországban a munkaerőpiac jó teljesítményt nyújt. A foglalkoztatás az elmúlt hét évben folyamatosan nőtt, a munkanélküliség pedig jelentősen csökkent. Mindazonáltal a kisgyermekes nők, az alacsony képzettségűek és a fogyatékossgal élők munkaerőpiaci potenciálja továbbra is kihasználatlan. A munkaerőhiány tükrében ezért egyértelműen szükség van a munkaerőpiaci részvételük növelésére. A szülői szabadságot rugalmasabbá tevő közelmúltbeli intézkedések és a gyermekgondozási létesítmények számának emelkedése ellenére a nemek közötti foglalkoztatási egyenlőtlenség és bérszakadék továbbra is jelentős. A nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad a férfiakétól. A megfizethető gyermekgondozási szolgáltatások szükségessége, a hosszú szülői szabadság, a rugalmas munkafeltételek szűk körű alkalmazása és a hosszú távú ellátást biztosító létesítmények hiánya még mindig nagymértékben befolyásolja a munkaerőpiaci részvételt. 2017-ben a háromévesnél fiatalabb gyermekek mindössze 6,5 %-a járt bölcsődébe (az uniós átlag 34,2 %). Bár a népesség kis hányadát teszik ki, az alacsony képzettségűek foglalkoztatási rátája jóval elmarad a közepesen és magasan képzettek foglalkoztatási rátájától. Hasonlóan, a fogyatékossgal élők foglalkoztatási rátája továbbra is alacsony. Az állami foglalkoztatási szolgálatok – korlátozott kapacitásuk miatt – jelenleg nem tudnak személyre szabott, folyamatos támogatást nyújtani az álláskeresők számára. Az állami foglalkoztatási szolgálatok bevonási és aktiválási kapacitásainak növelése hatékony és jól irányzott aktív munkaerőpiaci intézkedésekkel kiegészülve hozzájárulna a hátrányos helyzetű csoportok részvételének növeléséhez.

- (10) Egy nagymértékben a feldolgozóiparra épülő gazdaságban a munkaerőpiaci és demográfiai korlátok indokoltá teszik az oktatásra és képzésre – így többek között a foglalkoztatott felnőttekre – fordított beruházások fokozását annak biztosítása érdekében, hogy az ország kezelni tudja a gazdaság strukturális változásaiból, például a jövőbeli technológiai változásokból eredő kihívásokat. A minőségi strukturális munkaerőhiány – többek között a jövőbeli automatizálásból és robotizációból eredő strukturális munkaerőhiány – különösen a digitális ágazatban jelentkezik. Az új munkahelyek új kompetenciákat és jelentős beruházást igényelnek, különösen a fejlettebb technikai szakmai készségek és a digitális készségek terén, amelyekre várhatóan a jelenlegi mechanikus tevékenységek automatizálását követően lesz szükség. Bár az elmúlt években számos kezdeményezés indult útjára az átfogó készségstratégia bevezetésére, ezek még nem épültek be egy valódi, átfogó rendszerbe.
- (11) Az oktatási teljesítményt továbbra is erősen befolyásolja a diákok társadalmi-gazdasági háttere. 2016-ban az Európai Szociális Alap támogatásával az oktatás inkluzívabbá tételére irányuló reform kezdődött. Sikere a megfelelő és fenntartható nemzeti finanszírozás rendelkezésre állásától, a tanárok és oktatási asszisztensek képzésétől, valamint a közvélemény inkluzív oktatás előnyeivel kapcsolatos tudatosságának növelésétől függ majd. Bár az eredmények összességében pozitívak, az inkluzív oktatási reform hatása a roma gyermekek többségi oktatásban való részvételére még mindig korlátozott. A nem elegendő beruházás, a tanári szakma csekély vonzereje és a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek visszafogják az elérhető oktatási színvonalat. A szakma alacsony presztízse, a közelmúltbeli béremelés ellenére a más szakmákhoz viszonyítva alacsony bérek, valamint a korlátozott szakmai előmeneteli lehetőségek miatt tanárhiány van. A tanári szakma továbbra is viszonylag kevésbé vonzó a tehetséges fiatalok számára. Következésképpen a képzett tanárok hiánya a kedvezőtlen demográfiai előrejelzésekkel kombinálva azt mutatja, hogy a jövőben még nagyobb problémát jelenthet a tanárok felvétele és megtartása.

- (12) Annak ellenére, hogy Csehország tranzitország, még mindig nem fejeződött be az európai közlekedési hálózatok – többek között a TEN-T folyosók – kiépítése. Hiányosságok vannak az elővárosi közlekedési infrastruktúra terén, ami a lakások megfizethetősége és a munkába járás szempontjából is problémát jelent. A gyenge közlekedési kapcsolatok az üzleti tevékenységet is gátolják, különösen a távoli területeken. Bár a nagyvárosi területeken folyamatban van a szuburbanizáció, az elővárosi közlekedési hálózatok fejletlenek, különösen ami a vasúti infrastruktúrát illeti. A szén-dioxid-kibocsátás csökkentése terén az ország teljesítménye gyenge, különösen a közlekedésben felhasznált megújuló energia arányát és az elektromos járművek elterjedtségét tekintve. Emellett előfordulhat, hogy az elektromos járművek számára kialakított töltőállomások infrastruktúrájának tervezett bővítése nem lesz elegendő a jövőbeli kereslet kielégítésére. A fenntartható közlekedésre irányuló beruházások növelése hozzájárulhat a levegő- és zajszennyezés visszaszorításához, és enyhítheti annak közegészségügyi hatását, különösen a városi területeken. A digitális infrastruktúra javul, de a városi és a vidéki területek közötti szakadék továbbra is fennáll, mivel a vidéki háztartások mindössze 59 %-ában érhetőek el a gyors széles sávú hálózatok. A rézvezetékes infrastruktúrán alapuló régebbi hálózatok korszerűsítése az állandóhelyű vezeték nélküli hozzáférési megoldásokkal együtt nem lesz elegendő az összekapcsoltságra vonatkozó 2025-re kitűzött célok teljesítéséhez. A jövőbeli összekapcsoltsági igények kezelése érdekében beruházásokra van szükség a nagyon nagy kapacitású (optikai szál) hálózatok és a megfelelő keresletoldali intézkedések terén.
- (13) A cseh gazdaság energiatenzitása továbbra is a legmagasabbak között van az Unióban, mivel az energiahatékonyság – különösen az építőiparban – csak lassan javul. Az energiatenzitás az ipari ágazatokban és a lakóingatlanok ágazatában a legmagasabb. Az energiahatékonyság javítása lehetőséget kínál Csehország versenyképességének növelésére a háztartások és a vállalkozások energiaköltségeinek csökkentése, a tisztább iparágak fejlesztése és az értéklánc kiteljesítése révén. A villamosenergia-termelésben a szén van túlsúlyban, és az a szén-dioxid-kibocsátás legnagyobb forrása, jelentős mértékben veszélyeztetve a helyi levegőminőséget. Az elmúlt 5 évben jelentősen nőtt a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés terén nem történtek megfelelő intézkedések, amelyek a megfelelő megelőzést, a felkészültséget és a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség kialakítását szolgálják.

- (14) Az adminisztratív és szabályozási terhek hátráltathatják a beruházásokat. Számos cseh vállalkozás tartja a beruházások jelentős akadályának az adminisztratív és szabályozási terheket. A gyorsan változó jogszabályok és az összetett adminisztratív eljárások továbbra is komolyan hátráltatják a vállalkozói tevékenységet. A szerződések érvényesítésének költségei, az adó- és munkaügyi szabályok gyakori változásai, valamint az építési engedélyek megszerzésével kapcsolatos nehézségek potenciálisan visszafogják a befektetéseket az országban. Az adminisztratív terhek mértéke a régiók között is jelentős eltéréseket mutat. A közelmúltban előterjesztett javaslatok célja a tervezési eljárások összetettségének csökkentése, különösen a nagy infrastrukturális projektek esetében. Emellett a kormány 2021-ig új építésitörvény-tervezetet dolgoz ki a szociális partnerek bevonásával. A termékek piacfelügyeletével kapcsolatos hatáskör számos szervezet között oszlik meg, gyakoriak az átfedések, és ez problémát jelent a hatékony koordináció és az eredményes együttműködés szempontjából.
- (15) A közbeszerzési gyakorlatban – jóllehet az átláthatóság és a biztosított képzés javulóban van – jelentős az elmaradás a versenyképesség terén az egyetlen pályázós eljárások nagy aránya miatt, valamint a minőségi kritériumok használata és a közintézményekbe vetett bizalom terén. A közbeszerzési döntések túlnyomó része továbbra is a legalacsonyabb áron alapul, mivel a stratégiai megközelítés elfogadása még függőben van. Nagyobb hangsúlyt kapott a központosított közbeszerzés és a megosztott szakértelem igénybevétele, a gyakorlati megvalósítás azonban – a nyilvánvaló potenciál ellenére – meglehetősen lassú.
- (16) Csehország még nem hozott létre a hazai kutatás-fejlesztésen alapuló, teljes mértékben működőképes innovációs ökoszisztémát. A kutatási-fejlesztési intenzitás növekedése ellenére az ország még mindig mérsékelten innovatívnak minősül uniós szinten, ami összefüggésben állhat azzal, hogy a közberuházások terén hiányzik egy teljes mértékben koherens, a gyenge kutatási teljesítmény fokozására, valamint a magánszféra és a tudományos körök közötti együttműködés javítására irányuló stratégia. A termelékenység növekedése főként a nagy külföldi vállalatoktól függ, miközben a hazai vállalkozások a hozzáadottérték-teremtés tekintetében lemaradásban vannak. Emellett viszonylag lassú ütemben nőtt a teljes tényezőtermelékenység, amely a tőke és a munkaerő termelésben való hatékony felhasználását jelző mutató. A hazai innovációra való fokozott összpontosítás a gazdaság egészében fellendítheti a termelékenységet, beleértve a kis- és középvállalkozásokat is.

- (17) Az uniós alapoknak a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti az ajánlásokban megjelölt hiányosságok egy részének orvosolását, különösen a 2019. évi országjelentés D. mellékletében szereplő területeken. Ez lehetővé tenné Csehország számára, hogy az érintett ágazatok tekintetében a lehető legoptimálisabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket is figyelembe véve. E beruházások sikerének egyik fontos tényezője az ezen alapok kezelését biztosító nemzeti igazgatási kapacitás megerősítése.
- (18) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a cseh gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi konvergenciaprogramot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Csehországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Csehország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (19) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi konvergenciaprogramot, és azt a véleményt⁶ fogalmazta meg, hogy Csehország várhatóan megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek,

AJÁNLJA, hogy Csehország 2019-ben és 2020-ban hozzon intézkedéseket a következők érdekében:

1. Javítsa a nyugdíj- és egészségügyi rendszer hosszú távú költségvetési fenntarthatóságát. Fogadja el a függőben lévő korrupcióellenes intézkedéseket.
2. Mozdítsa elő a kisgyermekes nők foglalkoztatását, többek között a megfizethető gyermekgondozás igénybevételének megkönnyítése révén, és javítsa a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatását. Növelje az oktatási és képzési rendszerek minőségét és inkluzivitását, ideértve a technikai és digitális készségek javítását és a tanári szakma presztízsének növelését.

⁶ Az 1466/97/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerint.

3. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába a közlekedést – különös tekintettel annak fenntarthatóságára –, a digitális infrastruktúrát, a karbonszegény gazdaságra és energiatermelésre való átállást, ideértve az energiahatékonyt, figyelembe véve a regionális különbségeket is. Csökkentse a beruházásokra nehezedő adminisztratív terhet, és támogassa a fokozottabban minőség alapú versenyt a közbeszerzés terén. Szüntesse meg a teljes mértékben működőképes innovációs ökoszisztéma fejlesztésének akadályait.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
